

מהדורה למורה

מטרות:

- להכיר את יום הסובלנות הבינלאומי (16 בנובמבר) ואת מושגי היסוד: סובלנות, כבוד, אמפתיה, הקשבה, שונות והכלה.
- לזהות הכללות, סטריאוטיפים ודעות קדומות בשפה היומיומית – בכיתה וברשת.
- לתרגל ניסוח מחדש: להפוך משפט פוגע למשפט מכבד בלי לוותר על העמדה.
- להתנסות בהתבוננות מנקודת המבט של האחר ובקבלת החלטות בדילמות.

איך משתמשים: חלק א' – מושגים (כ־10 דק'); חלק ב' – מקרה בוחן ומיון (כ־15 דק'); חלק ג' – ניסוח מחדש וכתובה (כ־15 דק'); כרטיס יציאה (5 דק'). מתאים לשיעור של 45 דקות; לשיעור כפול – שלבו את הפעילויות באתר.

תשובות

חלק א': 1. ב (סובלנות היא קבלת קיומה של עמדה, גם בלי להסכים איתה) · 2. ג ("הוא בטח לא חכם, תראו מאיפה הוא") · 3. ג (הוא יכול להפוך למגן ולשנות את המצב) · 4. ג (הלל הזקן)

חלק ב' – שאלות: 1. א · 2. ב

מיון – עובדה / תיאור: בכיתה שלנו יש 32 תלמידים · שלושה תלמידים איחרו היום · בשכבה שלנו לומדים שבעה מקצועות חובה · יואב קיבל 90 במבחן · בשיעור שעבר דיברנו על סובלנות
הכללה / סטריאוטיפ: כל מי שמשחק במחשב הוא עצלן · בנות לא מבינות בכדורגל · כל העולים מתקשים בלימודים · אנשים מבוגרים לא מבינים בטכנולוגיה · כל בני הנוער גסי רוח

חלק ג' – דוגמאות לניסוח מכבד: "כמה תלמידים הפריעו היום בשיעור" · "אני רואה את זה אחרת, כי..."
· "המסירה הזאת לא הצליחה, ננסה שוב"

מקרה הבוחן וכתובה: אין תשובה אחת; מעריכים נימוק, אמפתיה ושיח מכבד.

טיפים ורגישות

- זהו יום ערכי-חברתי, לא יום חוסן רגשי – אך דילמות על הדרה ולעג עלולות לעורר זיכרונות אישיים. אפשרו "פס" ואל תבקשו מתלמיד/ה לשתף חוויה של פגיעה מול הכיתה.
- אל תשתמשו בתלמידי הכיתה כדוגמאות לשונות (מוצא, דת, מוגבלות). כל הדמויות באתר בדויות.
- בחט"ע – הקפידו על שיח בלי שמות של אנשים או מפלגות; התמקדו בעקרונות.

לפני שעונים לתגובה פוגענית ברשת – עש"ן ד"ק: עוצרים לפני ששולחים, משחררים שרירים, נושמים, דיבור עצמי מרגיע ("אני לא צריך/ה להגיב בעלבון"), וקדימה – בוחרים תגובה מכבדת או לא מגיבים.

שם:

כיתה:

תאריך:

חלק א' – מכירים את המושגים

בחלק הזה נבדוק את ההבנה שלנו במושגים: סובלנות, סטריאוטיפ, דעה קדומה ושיח מכבד.

סובלנות 🤝	סטריאוטיפ 🏷️	דעה קדומה ⚖️	הדרה 🚫
יכולת לחיות לצד דעות, מנהגים ואורחות חיים שונים משלי – בלי לפגוע ובלי לנסות לבטל אותם.	תמונה קבועה ומוכללת על קבוצה שלמה של אנשים.	שיפוט של אדם עוד לפני שהכרנו אותו, רק לפי השתייכות לקבוצה.	הוצאה מכוונת של מישהו מהקבוצה, מהשיחה או מהפעילות.

הקיפו את התשובה הנכונה:

1. מה ההבדל בין סובלנות להסכמה?

- א. אין הבדל
- ב. סובלנות היא קבלת קיומה של עמדה, גם בלי להסכים איתה
- ג. סובלנות היא לוותר על הדעה שלי

2. איזה משפט הוא דעה קדומה?

- א. "הוא הגיע לכיתה השבוע"
- ב. "הוא פתר את התרגיל ראשון"
- ג. "הוא בטח לא חכם, תראו מאיפה הוא"

3. מה תפקידו של עומד מהצד?

- א. הוא אשם יותר מהפוגע
- ב. אין לו שום השפעה
- ג. הוא יכול להפוך למגן ולשנות את המצב

4. "מה ששנא עליך – אל תעשה לחברך". מי אמר?

- א. שלמה המלך
- ב. משה רבנו
- ג. הלל הזקן

חלק ב' – בנעליים של אחר

ננסה "להיכנס לנעליים" של אחרים ולזהות הכללות.

📌 מקרה בוחן: 📱 הסטיקר

מישהו יצר סטיקר מצחיק מתמונה של תלמיד מהכיתה, והוא מתפשט בקבוצות. התלמיד לא יודע עדיין.

1. האם "זה רק צחוק" מצדיק פגיעה?

2. מה תהיה התגובה האמיצה והחכמה?

מה הייתם עושים? הקיפו ונמקו:

א. להגיד לו ולבקש להפסיק ב. להמשיך לשלוח – זה רק צחוק ג. לפנות למבוגר/ת

בקבוצת הכיתה מישו כתב על תלמידה חדשה: "היא מדברת מוזר" ושלושה שלחו אימוג'י צחק. מה היא כנראה מרגישה כשהיא קוראת את זה?

א. מושפלת ולא שייכת ב. גאה בעצמה ג. אדישה – זה רק אימוג'י

איתי מגיע מבית דתי ולא משתתף במסיבת הכיתה ביום שישי בערב. חלק אומרים: "הוא מתנשא". מה ההסבר הסביר ביותר?

א. הוא רוצה להיות מיוחד ב. יש לו מנהגים אחרים, לא התנשאות ג. הוא לא אוהב אף אחד

🛒 מיון: כתבו כל ביטוי בעמודה המתאימה

בנות לא מבינות בכדורגל · בשיעור שעבר דיברנו על סובלנות · שלושה תלמידים איחרו היום · אנשים מבוגרים לא מבינים בטכנולוגיה · בשכבה שלנו לומדים שבעה מקצועות חובה · כל בני הנוער גסי רוח · בכיתה שלנו יש 32 תלמידים · יואב קיבל 90 במבחן · כל העולים מתקשים בלימודים · כל מי שמשחק במחשב הוא עצלן

עובדה / תיאור 📏	הכללה / סטריאוטיפ 🏷️

חלק ג' – מילים שבונות

ננסח מחדש משפטים פוגעים – ונכתוב שרשור תגובות מכבד.

1. ❤️ "כל הבנים בכיתה שלנו מפריעים" ← כתבו משפט מכבד:

2. ❤️ "אתה מטומטם אם אתה חושב ככה" ← כתבו משפט מכבד:

3. ❤️ "אתה משחק כמו בת" ← כתבו משפט מכבד:

קראו שרשור תגובות מומצא תחת פוסט על "תלבושת אחידה". כתבו מחדש שלוש תגובות פוגעניות כך שיביעו את אותה עמדה – בשיח מכבד.

פתיחות שיעזרו: אני חושב/ת ש... כי... / אני מבין/ה את הצד השני, ובכל זאת... / אולי אפשר... / מה דעתכם על...

בדקו: ☐ אין עלבון אישי ☐ יש נימוק ☐ אין "כולם / תמיד / אף פעם" ☐ הטון רגוע

✂️

✂️

כרטיס יציאה 📄

שם: _____ כיתה: _____

1. סטריאוטיפ אחד שאני מתחייב/ת לשים לב אליו:

2. משפט מכבד שאשתמש בו בוויכוח הבא:

3. מה אעשה אם אראה הדרה ברשת?

איך הרגשתי? 😊 😊 😊 😊

יצרה: רות ראש בן ישי